

KADINLARA KARŞI HER TÜRLÜ AYIRIMCILIĞIN ÖNLENMESİ ULUSLARARASI SÖZLEŞMESİ (New York, 18 Aralık 1979)

Katılmayı Uygun Bulma Kanunu:
3232 - 11 Haziran 1975.

RG. 25 Haziran 1985 - 18792.

Katılmayı Onaylama Kararı: 85/9722 -
24 Temmuz 1985.

RG. 14 Ekim 1985 - 18898.

Bu Sözleşmeye taraf olan Devletler,

Birleşmiş Milletler yasasının temel insan haklarına, insan itibar ve kıymetine ve erkeklerle kadınların eşit haklara sahip olmaları gerektiğine inancı tekrar teyid ettiğini kaydederek.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin, insanlara karşı ayırıcılığın kabul edilemezliği prensibini teyid ettiğini ve tüm insanların özgür doğduğunu ve eşit itibar ve haklara sahip olduklarını ve bu Beyannamede böylece öne sürülen tüm haklar ve hürriyetlerin cinsiyete dayalı olanlar dahil hiçbir ayırığa tabi kılınmaksızın herkes tarafından kullanılabilmesini beyan ettiğini kaydederek,

İnsan Hakları Sözleşmelerine Taraf Devletlerin, kadınlar ile erkeklerin tüm ekonomik, sosyal, kültürel, medeni ve siyasi haklardan eşit olarak yararlanmalarını temin mükellefiyeti bulunduğunu kaydederek,

Birleşmiş Milletler ve ona bağlı ihtisas kuruluşları nezaretinde kabul edilmiş ve erkeklerle kadınların eşitliğini sağlamaya çalışan uluslararası sözleşmeleri gözönünde tutarak;

Ayrıca Birleşmiş Milletler ve ona bağlı ihtisas teşekküllerinin kabul ettiği erkek ve kadınların haklarının eşitliğini sağ-

lamayı amaçlayan kararları, beyanları ve tavsiyeleri de dikkate alarak;

Ancak, bu çeşitli belgelere rağmen kadınlara karşı ayırıcılığın hâlâ devam etmekte olduğundan endişe duyarak,

Kadınlara karşı ayırıcılığın, hak eşitliği ve insan şeref ve haysiyetine saygı ilkelerini ihlâl ettiğini, kadınların erkeklerle eşit olarak ülkelerinin siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel hayatlarına katılmalarını engellediğini, toplumun ve ailenin refahının artmasına engel teşkil ettiğini ve kadınların ülkeleri ve insanlık hizmetinde kullanabilecekleri olanaklarını geliştirmelerini zorlaştıracığını kaydederek,

Yoksulluk hallerinde kadınların yiyecek, sağlık, eğitim, öğretim ve iş bulma ve sair ihtiyaçlarının karşılanması bakımından en az imkâna sahip olduklarından endişe duyarak;

Hakkaniyet ve adalete dayalı yeni uluslararası ekonomik düzenin kurulmasının, kadınlarla erkekler arasındaki eşitliği sağlamak için önemli bir aşama teşkil edeceğine inanarak;

Apartheid'in, ırkçılığın her şeklinin, ırk ayırımının, sömürgeciliğin, yeni sömürgeciliğin, saldırganlığın, yabancı devlet işgal ve hakimiyetinin ve ülkelerin işlerine müdahale etmenin ortadan kaldırılmasının, erkekler ile kadınların eşit haklardan yararlanmaları için gerekli olduğunu önemle belirterek;

Uluslararası barış ve güvenliğin kuvvetlendirilmesinin, uluslararası gerilimin azaltılmasının, sosyal ve ekonomik sistemlerine bakılmaksızın bütün ülkeler ara-

sında karşılıklı işbirliğinin, genel ve tam silahsızlanmanın ve özellikle sıkı ve etkili bir uluslararası denetim altında nükleer silahsızlanmanın, ülkeler arasındaki ilişkilerde, adalet, eşitlik ve karşılıklı menfaat ilkelerinin teyidinin ve yabancı ve sömürge yönetimi veya yabancı işgali altında bulunan yerlerdeki halkların kendi kaderlerini tayin ve bağımsızlık elde etme hakları kadar ulusal hükümler ve toprak bütünlüklerine saygının gerçekleşmesinin, sosyal gelişme ve kalkınmaya ve bunun bir sonucu olarak da, erkeklerle kadınlar arasında tam bir eşitliğin elde edilmesine katkıda bulunacağını teyid ederek,

Bir ülkenin tam ve eksiksiz kalkınmasının, dünyada refahın ve barışın elde edilmesinin, kadınların erkeklerle eşit şartlarda her alanda azami katkılarına gerektirdiğine inanarak,

Kadınların ailenin refahına ve toplumun kalkınmasına yaptıkları büyük katkının henüz tam olarak idrak edilmediğini, analığın sosyal ehemmiyeti ve ana ve babanın aile içinde ve çocukların büyütülmesindeki rollerini gözönünde bulundurarak ve kadınların nesillerin üremesindeki önemli rolünün aile içinde ayırma neden olmaması gerektiğini, nitekim çocukların yetiştirilmelerinin kadın ve erkek ile toplumun tamamının sorumluluk paylaşmalarını gerektirdiğini vakıf olarak,

Erkeklerle kadınlar arasında tam bir eşitliğin gerçekleşmesi için kadınlar ile erkeklerin toplumdaki geleneksel rollerinde bir değişiklik ihtiyacı bulunduğunu vakıf olarak,

Kadınlara Karşı Ayırıcılığın Ortadan Kaldırılması Beyannamesinde yer alan ilkeleri uygulamaya ve bu maksatla bu nevi ayırıcılığın her şekli ve tezahürünün ortadan kaldırılması için gerekli tedbirleri almaya kararlı olarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır:

BÖLÜM I

Madde 1 —

İşbu sözleşmeye göre, «kadınlara karşı ayırım» deyimini kadınların, medeni du-

rumlarına bakılmaksızın ve kadın ile erkek eşitliğine dayalı olarak politik, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni ve diğer sahalardaki insan hakları ve temel özgürlüklerinin tanınmasını, kullanılmasını ve bunlardan yararlanılmasını engelleyen veya ortadan kaldıran veya bunu amaçlayan ve cinsiyete bağlı olarak yapılan herhangi bir ayırım, mahrumiyet veya kısıtlama anlamına gelecektir.

Madde 2 —

Taraf Devletler, kadınlara karşı her türlü ayırımı kınar, tüm uygun yollardan yararlanarak ve gecikmeksizin kadınlara karşı ayırımı ortadan kaldıracı bir politika izlemeyi kabul eder ve bu amaçla aşağıdaki hususları taahhüt ederler:

a) Kadın ile erkek eşitliği ilkesini kendi ulusal anayasalarına ve diğer ilgili yasalara, henüz girmemişse dahil etmeyi ve yasalar ile diğer uygun yollarla bu ilkenin uygulanmasını sağlamayı,

b) Kadınlara karşı hertürlü ayırımı yasaklayan ve gerekli yerlerde müeyyideler de ihtiva eden yasal ve diğer uygun önlemleri kabul etmeyi,

c) Kadın haklarının erkeklerle eşit olarak yasal himayesini tesis etmeyi ve yetkili ulusal mahkemeler ve diğer kamu kuruluşları aracılığıyla kadınların hertürlü ayırma karşı etkin himayesini sağlamayı,

d) Kadınlara karşı herhangi bir ayırıcı hareket yapılmasından veya uygulanmasından kaçınmayı ve kamu yetkilileri ile kuruluşlarının bu yükümlülüğe uyumlu olarak hareket etmelerini sağlamayı,

e) Herhangibir kişi, kuruluş veya teşebbüsün kadınlara karşı ayırım yapmasını önlemek için bütün uygun önlemleri almayı,

f) Kadınlara karşı ayırıcılık teşkil eden mevcut yasa, yönetmelik, âdet ve uygulamaları, tadil veya feshetmek için yasal düzenlemeler de dahil gerekli bütün uygun önlemleri almayı,

g) Kadınlara karşı ayırıcılık teşkil eden bütün ulusal cezai hükümleri ilga etmeyi.

Madde 3 —

Taraf Devletler özellikle politika, sosyal, ekonomik ve kültürel sahalarda olmak üzere bütün alanlarda, erkeklerle eşit olarak insan hakları ve temel özgürlüklerinden yararlanmalarını ve bu hakları kullanmalarını garanti etmek amacıyla, kadının tam gelişmesini ve ilerlemesini sağlamak için yasal düzenleme dahil bütün uygun önlemleri alacaklardır.

Madde 4 —

1. Kadın ve erkek eşitliğini fiilen sağlamak için taraf devletlerce alınacak geçici ve özel önlemler, işbu Sözleşmede belirtilen cinsten bir ayırım olarak mütalâa edilmeyecek, ve hiçbir şekilde eşitsizlik veya farklı standartların muhafazası sonucunu doğurmayacaktır. Fırsat ve uygulama eşitliği hedeflerine ulaşıldığı zaman bu tedbirlere son verilecektir.

2. Anneliğin himayesi maksadıyla işbu Sözleşmede belirtilenler dahil, Taraf Devletlerce alınacak özel önlemler, ayırımıci olarak nitelendirilmeyecektir.

Madde 5 —

Taraf Devletler aşağıdaki bütün uygun önlemleri alacaklardır:

a — Her iki cinsten birinin aşağılığı veya üstünlüğü fikrine veya kadın ile erkeğin kalıplaşmış rollerine dayalı ön yargıların, geleneksel ve diğer bütün uygulamaların ortadan kaldırılmasını sağlamak amacıyla kadın ve erkeklerin sosyal ve kültürel davranış kalıplarını değiştirmek,

b — Anneliğin sosyal bir görev olarak anlaşılmasını ve çocukların yetiştirilmesi ve gelişiminde kadın ve erkeğin ortak sorumluluğunun tanınmasını öngören ve herhalükârda çocukların menfaatlerini herşeyden önce gözeten anlayışa dayanan bir aile eğitimi sağlamak,

Madde 6 —

Taraf Devletler, kadın ticareti ve fahişeliğin istismarının her şekliyle önlenmesi için yasama dahil gerekli bütün önlemleri alacaklardır.

Madde 7 —

Taraf Devletler, ülkenin politika ve kamu hayatında, kadınlara karşı ayırımı önlemek için tüm tedbirleri alacaklar ve özellikle kadınlara erkeklerle eşit şartlarla aşağıdaki hakları sağlayacaklardır:

a — Bütün seçimlerde ve halk oylamalarında oy kullanmak ve halk tarafından seçilen organlara seçilebilmek,

b — Hükümet politikasının hazırlanmasına ve uygulanmasına katılmak, kamu görevinde bulunabilmek ve hükümetin her kademesinde kamu görevleri ifa etmek,

c — Ülkenin kamu ve politik hayatı ile ilgili hükümet dışı kuruluşlara ve derneklere iştirak etmek.

Madde 8 —

Taraf Devletler, kadınlara, erkeklerle eşit şartlarda ve hiçbir ayırım gözetmeksizin, hükümetlerini uluslararası düzeyde temsil etmek ve uluslararası kuruluşların faaliyetlerine katılmak fırsatını sağlamak için gerekli bütün tedbirleri alacaklardır.

Madde 9 —

1. Taraf Devletler, tâbiyetin kazanılmasında, değiştirilmesinde veya muhafazasında kadınlara erkekler ile eşit haklar tanıyacaklar ve özellikle bir yabancıyla evlenmenin veya evlilik sırasında kocanın tâbiyetini değiştirmesinin, kadının da otomatik olarak tâbiyet değiştirmesine, tâbiyetsiz kalmasına veya kocanın tâbiyetini zorla almasına yol açmamasını temin edeceklerdir.

2. Taraf Devletler, çocukların tâbiyeti konusunda kadınlara erkeklerle eşit haklar sağlayacaklardır.

Madde 10 — Taraf Devletler, özellikle aşağıdaki konularda kadın erkek eşitliği esasına dayanarak eğitimde erkeklerle eşit hakka sahip olmalarını sağlamak için kadınlara karşı ayırımı önleyen bütün uygun tedbirleri alacaklardır:

a — Meslek ve sanat yönlendirilmesinde kırsal ve kentsel alanlarda bütün dallardaki eğitim kurumlarına girişte ve dip-

loma almada okul öncesi, genel, teknik, mesleki ve yüksek teknik eğitimde ve her çeşit mesleki eğitimde eşit şartların sağlanması,

b — Kadınların erkeklerle aynı ders programlarından yararlanmaları, aynı sınavlara katılmaları, aynı seviyedeki niteliklere sahip eğitim görevlilerine, okul bina ve malzemesine sahip olmaları,

c — Kadın ve erkeğin rolleriyle ilgili kalıplaşmış kavramların eğitimin her şeklinden ve kademesinden kaldırılması ve bu amaca ulaşılması için muhtelit eğitimin ve diğer eğitim şekillerinin teşvik edilmesi, özellikle ders kitaplarının ve okul programlarının yeniden gözden geçirilmesi ve eğitim metodlarının bu amaca göre düzenlenmesi,

d — Burs ve diğer eğitim yardımlarından faydalanmaları için kadınlara erkeklerle eşit fırsatların tanınması,

e — Özellikle kadın ve erkekler arasında mevcut eğitim açığını en kısa zamanda kapatmaya yönelik yetişkin ve görevsel okuma-yazma öğretim programları dahil, sürekli eğitim programlarına katılabilmeleri için erkeklerle eşit fırsatların verilmesi,

f — Kız öğrencilerin okuldan ayrılma nisbetlerinin düşürülmesi ve okuldan erken ayrılan kız ve kadınlar için eğitim programları düzenlenmesi,

g — Spor ve beden eğitimi faaliyetlerine faal olarak katılmaları için erkeklerle eşit fırsatlar tanınması,

h — Kadınların ailelerin sağlık ve refahını sağlamaya yardım edecek, aile planlaması bilgisi dahil özel eğitici bilgiyi temin etmeleri.

Madde 11 —

1. Taraf Devletler, istihdam alanında kadınlara karşı ayırımı önlemek ve kadın erkek eşitliği esasına dayanarak eşit haklar sağlamak için özellikle aşağıda belirtilen konularda bütün uygun önlemleri alacaklardır:

a — Bütün insanların vazgeçilmez hakkı olan çalışma hakkı,

b — İstihdam konularında eşit seçim kriterleri uygulanması da dahil, erkeklerle eşit istihdam imkânlarına sahip olma hakkı,

c — Serbest olarak meslek ve iş seçme hakkı, terfi, iş güvenliği, hizmetin tüm şartları ve avantajlarından faydalanma hakkı, çıraklık, ileri mesleki eğitim ve bilgi yenileme eğitimi dahil mesleki eğitim ve mükerrer eğitim görme hakkı,

d — Sosyal yardımlar dahil eşit ücret hakkı, eşdeğerdeki işde eşit muamele ve işin cinsinin değerlendirilmesinde eşit muamele görme hakkı,

e — Ücretli izinle birlikte, özellikle emeklilik, işsizlik, hastalık, sakatlık ve yaşlılık ve diğer çalışmama hallerinde sosyal güvenlik hakkı,

f — Emniyetli şartlar içinde çalışma hakkı ve sağlığın ve bu meyanda doğurganlığın korunması hakkı.

2. Evlilik ve analık sebebiyle kadınlara karşı olan ayırımı önlemek ve etkin çalışma hakkını sağlamak amacıyla, taraf devletler uygun önlemleri alacaklardır.

a — Hamilelik ve analık izni sebebiyle veya evliliğe bağlı olarak işten çtkarma ayırımını yasaklamak, bu ayırımı yapanları cezalandırmak,

b — Önceki iş, kıdem ve sosyal haklar kaybedilmeksizin, ücretli olarak analık izni veya benzeri sosyal içerikli tazminatlar vermek,

c — Özellikle çocuk bakımevleri ağının tesisi ve geliştirilmesi yoluyla anne ve babanın aile yükümlülüklerini, görev sorumlulukları ve kamu hayatına katılma ile birleştirmeyi mümkün kılan destekleyici sosyal hizmetlerin sağlanmasını teşvik etmek,

d — Hamilelik süresince zararlı olduğu kanıtlanan işlerde kadınlara özel koruma sağlamak.

3. Bu maddede yer alan konulara ilişkin koruyucu yasalar bilimsel ve teknik bilgi ışığı altında devrevi olarak yeniden gözden geçirilecek ve gerekirse tadil, ilga veya temdid edilecektir.

Madde 12 —

1. Taraf Devletler, aile plânlaması dahil sağlık bakım hizmetlerinden kadın ve erkeğin eşit olarak yararlanması için, sağlık bakımından kadınlara karşı ayırımı or-

tadan kaldıran bütün önlemleri alacaklardır.

2. Bu maddenin 1. paragrafında öngörülen hükümler saklı kalmak kaydıyla taraf devletler kadına hamilelik, lohusalık ve doğum sonrası dönemde gerekli hizmetleri sağlayacaklar, hamilelik ve emzirme sırasında yeterli beslenme ile birlikte, gerektiğinde bedava hizmet vereceklerdir.

Madde 13 —

Taraf Devletler kadınlara karşı ekonomik ve sosyal hayatın diğer dallarında erkeklerle kadınların eşit olarak haklardan yararlanabilmelerini sağlayarak kadınlara karşı ayırimcılığın önlenmesi için gerekli tedbirleri ve özellikle aşağıdaki tedbirleri alacaklardır:

a — Aile zanımlı hakkı,

b — Banka kredisi, ipotek ve diğer mali krediler elde etme hakları,

c — Eğlence, spor ve kültürel hayatın bütün veçhesine katılma hakları.

Madde 14 —

Taraf Devletler, kırsal kesim kadınlarının, karşılaştıkları özel sorunları ve ekonominin parasal olmayan sektöründeki çalışmaları dahil ailelerinin ekonomik bakımından ayakta kalması için oynadıkları belirgin rolü gözönünde tutacak ve işbu Sözleşme hükümlerinin kırsal kesimdeki kadınlara uygulanmasını sağlamak için gerekli bütün tedbirleri alacaklardır.

2. Taraf Devletler, kadın ve erkeklerin eşitliği prensibine dayanarak, kırsal kalkınmaya katılmalarını ve bundan yararlanmalarını sağlamak için, kırsal kesimdeki kadınlara karşı ayırımı ortadan kaldıran tüm uygun tedbirleri alacaklar ve özellikle kırsal kesim kadınlarına aşağıdaki hakları sağlayacaklardır:

a — Her seviyedeki kalkınma plânlarının müzakere ve uygulanmasına katılmak,

b — Aile plânlaması konusunda bilgi, danışma ve hizmetler de dahil olmak üzere yeterli sağlık hizmetlerinden faydalanmak,

c — Sosyal güvenlik programlarından doğrudan yararlanmak,

d — Teknik kabiliyetlerini geliştirmek amacıyla tüm toplumsal ve yaygın hizmetler ile birlikte görevsel okuryazarlık dahil resmi ve gayri resmi eğitim ve öğretimin her türünden yararlanmak,

e — Ekonomik fırsatlardan kendi işinde çalışma veya tam istihdam yoluyla eşit olarak yararlanmak amacıyla kendine yardım grupları ve kooperatifler oluşturmak,

f — Bütün toplumsal faaliyetlere katılmak,

g — Toprak ve tarım reformunda ve bunun yanısıra yeniden iskân projelerinde eşit muamele ve tarımsal kredi ve borçlanma, pazarlama kolaylıkları ile uygun teknolojiden yararlanmak,

h — Özellikle konut, sağlık, elektrik ve su temini, ulaştırma ve haberleşme konularında yeterli yaşam standartlarından yararlanma haklarını sağlamak.

Madde 15 —

1. Taraf devletler kadınlara, kanun önünde erkeklerle eşit haklar tanıyacaklardır.

2. Taraf devletler medeni haklar bakımından kadınlara erkeklerinkine benzer hukuki ehliyet ve bu ehliyeti kullanmak için eşit fırsatlar tanıyacaklardır. Özellikle, kadınlara akit yapmada ve mülk idaresinde eşit haklar verecekler ve Mahkemelerde davaların her safhasında eşit muamele edeceklerdir.

3. Taraf Devletler, kadınların hukuki ehliyetlerini kısıtlamaya yönelik hukuki sonuç doğuran her çeşit sözleşmenin ve sair özel muamelelerin tamamının geçersiz olduğunu kabul ederler.

4. Taraf Devletler, kadın ve erkeğe hukuki olarak ikametgâh seçme ve nakletmede eşit yasal yak tanıyacaklardır.

Madde 16 —

1. Taraf Devletler kadınlara karşı evlilik ve aile ilişkileri konusunda ayırımı önlemek için gerekli bütün önlemleri alacaklar ve özellikle kadın erkek eşitliği ilkesine dayanarak kadınlara aşağıdaki hakları sağlayacaklardır:

a — Evlenmede erkeklerle eşit hak,
b — Özgür olarak eş seçme ve serbest ve tam rıza ile evlenme hakkı,

c — Evlilik süresince ve evliliğin son bulmasında aynı hak ve sorumluluklar.

d — Medeni durumlarına bakılmaksızın, çocuklarla ilgili konularda ana ve babanın eşit hak ve sorumlulukları tanınacak, ancak,

her hâl ve kârda çocukların menfaatleri ön planda gözetilecektir.

e — Çocuk sayısına ve çocukların ne zaman dünyaya geleceklerine serbestçe ve sorumlulukla karar vermede ve bu hakları kullanabilmeleri için bilgi, eğitim ve diğer vasıtalarından yararlanmada eşit haklar,

f — Her hâl ve kârda çocukların çıkarı en üst düzeyde tutularak ulusal yasalarda mevcut veli, vasi, kayyum olma ve evlât edinme veya benzeri müesseselerde eşit hak ve sorumluluklar,

g — Aile adı, meslek ve iş seçimi dahil karı ve koca için eşit kişisel haklar,

h — Ücret karşılığı olmaksızın veya bir bedel mukabilinde malın mülkiyeti, iktisabı, işletmesi, idaresi, yararlanılması ve elden çıkarılmasında eşlere de eşit haklar.

2. Çocuğun erken yaşta nişanlanması veya evlenmesinin hiçbir kanuni etkisi olmayacak ve evlenme asgari yaşının belirlenmesi ve evlenmelerin resmi sicile kaydının mecburi olması için yasama dahil gerekli tüm önlemler alınacaktır.

Madde 17 —

1. İşbu Sözleşmenin uygulanmasındaki gelişmeleri gözden geçirmek amacıyla, Sözleşme yürürlüğe girdiği zaman 18, Sözleşmeye taraf 35 devletin onayı veya katılmasını müteakip, işbu Sözleşmenin kapsadığı konularda yüksek itibar ve ehliyeteye sahip 23 uzmandan oluşan, Kadınlara Karşı Ayırımın Ortadan Kaldırılması Komitesi (bundan böyle Komite diye anılacaktır) kurulacaktır. Uzmanlar, Taraf Devletlerce kendi vatandaşları arasından seçilecek ve kendi şahısları namına hareket edecekler, seçimlerde dengeli coğrafi dağılım ve belli başlı hukukî sistemler-

le birlikte farklı uygarlıkların temsili de gözönüne alınacaktır.

2. Komite üyeleri Taraf Devletlerin aday listesinden gizli oy ile seçilecektir. Her Taraf Devlet kendi vatandaşlarından bir kişiyi aday gösterebilecektir.

3. İlk seçim işbu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden altı ay sonra yapılacaktır. BM Genel Sekreteri seçimlerden en az üç ay önce Taraf Devletlere adaylarını iki ay içinde bildirmelerini isteyen bir mektup gönderecektir. Genel Sekreter, aday gösteren Taraf Devletleri de belirtmek suretiyle, adayların listelerini alfabetik sıraya göre hazırlayacak ve Taraf Devletlere gönderecektir.

4. Komite üyelerinin seçimi, BM Genel Merkezinde, Genel Sekreter tarafından çağırılmış Taraf Devletler toplantısında yapılacaktır. Taraf Devletlerin üçte ikisinin (nisab) yetersayı oluşturacağı toplantıda, en fazla oy alanlar ile toplantıda hazır bulunan ve oy veren Taraf Devletler temsilcilerinin salt çoğunluğunun oylarını alan adaylar Komiteye seçileceklerdir.

5. Komite üyeleri 4 yıllık bir dönem için seçileceklerdir. Bununla beraber, ilk seçimde seçilen dokuz üyenin süresi ikinci senenin sonunda bitecek, dokuz üyenin isimleri ilk seçimden hemen sonra Komite Başkanı tarafından kura ile tesbit edilecektir.

6. Komitenin 5 ilâve üyesinin seçimi, 35. onay veya katılmayı müteakip bu maddenin 2., 3. ve 4. paragrafları hükümlerine göre yapılacaktır. Bu şekilde seçilen iki yedek üyenin görev süresi iki sene sonunda sona erecek ve bu iki üyenin ismi Komite Başkanı tarafından kura ile tesbit edilecektir.

7. Arızı münhal yerlerin doldurulması için, uzmanının Komite'deki görev süresi sona eren Taraf Devlet kendi vatandaşları arasından, Komitenin onayına bağlı olmak üzere, başka bir uzman atar.

8. Komite üyeleri, BM Genel Kurulunun onayı ile ve Genel Kurulun, Komitenin sorumluluğunun önemini gözönünde tutarak kararlaştıracağı şartlar ve hükümlerle Birleşmiş Milletlerden ücret alacaklardır.

9. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, işbu Sözleşme uyarınca Komitenin görevlerini etkin bir şekilde yerine getirebilmesi için, gerekli personel ve kolaylıkları sağlayacaktır.

Madde 18 —

1. Taraf Devletler, işbu Sözleşme hükümlerine etkinlik kazandırma ve kaydedilen ilerlemeleri belirtmek amacıyla aldıkları yasal, adli, idari ve diğer önlemler hakkındaki bir raporu,

a — Sözleşmenin, ilgili devlet bakımından yürürlüğe girmesini takiben bir yıl içinde,

b — Bilahare, her dört yılda bir ve ileride de Komitenin talep ettiği zamanlarda, Komite tarafından incelenmek üzere, BM Genel Sekreterine sunmayı taahhüt ederler.

2. Raporlarda, işbu Sözleşme yükümlülüklerinin gerçekleştirilmesini etkileyen unsurlar ve güçlükler belirtilebilir.

Madde 19 —

1. Komite kendi usul kurallarını saptayacaktır.

2. Komite, görevlilerini 2 yıllık bir süre için seçecektir.

Madde 20 —

1. Komite işbu Sözleşmenin 18. maddesi uyarınca sunulan raporları incelemek üzere normal olarak senede bir kere ve azami iki hafta süre için toplanacaktır.

2. Komite toplantıları Birleşmiş Milletler Merkezinde veya Komite tarafından uygun bulunan herhangi bir yerde yapılacaktır.

Madde 21 —

1. Komite, Ekonomik ve Sosyal Konsey aracılığıyla faaliyetleri hakkında BM Genel Kuruluna yıllık raporlar sunacak ve Taraf Devletlerden sağlanan bilgiler ve raporların incelenmesine dayanarak tekliflerde ve genel tavsiyelerde bulunabilecektir. Bu teklif ve genel tavsiyeler, Taraf Devletlerin olabilecek yorumlarıyla birlikte Komite raporuna dahil edilecektir.

2. Genel Sekreter Komite raporlarını Kadınların Statüsü Komisyonunun bilgisine sunacaktır.

Madde 22 —

İhtisas kuruluşları, faaliyet alanlarına giren işbu Sözleşme hükümlerinin uygulanmasının görüşülmesi sırasında temsil edilme hakkına sahip olacaklardır. Komite ihtisas kuruluşlarını, Sözleşmenin uygulanması hususunda, faaliyet alanlarına giren konularda raporlar sunmaya davet edebilir.

Madde 23 —

İşbu Sözleşmedeki hiçbir husus kadın ve erkek eşitliğinin gerçekleşmesinde daha etkin olan

a) Taraf Devletin yasasındaki veya

b) O devlet için yürürlükte olan herhangi bir Uluslararası Sözleşme, anlaşma veya anlaşmadaki hükümleri etkilemeyecektir.

Madde 24 —

Taraf Devletler işbu Sözleşme ile tanınan hakların tam olarak gerçekleştirilmesi için ulusal seviyede gerekli bütün önlemleri almayı taahhüt ederler.

Madde 25 —

1. İşbu Sözleşme bütün Devletlerin imzasına açık olacaktır.

2. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri işbu Sözleşmenin depozitörü olarak tayin edilmiştir.

3. İşbu Sözleşme onaya bağlıdır. Onay belgeleri BM Genel Sekreterine tevdi edilecektir.

4. İşbu Sözleşme bütün Devletlerin katılmasına açıktır. Katılma belgesinin BM Genel Sekreterine tevdi edilmesiyle katılma gerçekleşecektir.

Madde 26 —

1. İşbu Sözleşmenin tadili teklifi Taraf Devletlerden biri tarafından herhangi bir zamanda Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine hitaben yazılı bir başvuru ile yapılabilir.

2. BM Genel Kurulu gerekli gördüğü takdirde böyle bir teklifle ilgili olarak yapılacak işlem hakkında karar verecektir.

Madde 27 —

1. İşbu Sözleşme 20. onaylama veya katılma belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi edilmesini takip eden 30 ncu gün yürürlüğe girecektir.

2. 20 nci onay veya katılma belgesinin tevdiinden sonra, işbu Sözleşmeyi onaylayan veya katılan her devlet için Sözleşme, kendi onay veya katılma belgesinin tevdiinden sonraki 30 ncu gün yürürlüğe girecektir.

Madde 28 —

1. BM Genel Sekreteri, onaylama veya katılma sırasında yapılan çekincelerin metinlerini alacak ve bütün Taraf Devletlere dağıtılacaktır.

2. İşbu Sözleşmenin hedef ve amacına uymayan hiçbir çekinceye müsaade edilmeyecektir.

3. Çekinceler, BM Genel Sekreterine hitaben herhangi bir zamanda yapılacak ihbar ile geri alınabilir. Genel Sekreter bu ihbardan bütün Devletleri haberdar edecektir. Böyle bir ihbar alındığı tarihte geçerli olacaktır.

Madde 29 —

1. İki veya daha fazla Taraf Devlet

arasında işbu Sözleşmenin yorum veya uygulanmasından doğan ve müzakere ile çözümlenemeyen herhangi bir uyuşmazlık, birinin talebi ile hakem kuruluna götürülecektir. Taraflar tahkimname talebinden itibaren 6 ay içinde hakem kurulunun teşekkül tarzında anlaşmazlarsa, taraflardan herhangi bir uyuşmazlığı Uluslararası Adalet Divanına, Divan Statüsü uyarınca götürülebilir.

2. Taraf Devletlerden her biri işbu Sözleşmenin imzalanması veya onayı sırasında veya katılma sırasında, kendisini bu maddenin birinci paragrafı ile bağlı saymadığını beyan edebilir. Diğer Taraf Devletler, böyle bir çekince koymuş olan Taraf Devlet karşısında aynı paragrafla bağlı olmayacaktır.

3. Bu maddenin 2. paragrafına göre çekince koyan her Taraf Devlet, BM Genel Sekreterine ihbarda bulunarak her zaman çekincesini geri alabilir.

Madde 30 —

Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca metinlerinin eşit derecede geçerli olduğu işbu Sözleşme Birleşmiş Milletler Genel Sekreterince muhafaza edilecektir.

Yukarıdaki Hususları Tasdiklen, imzaları aşağıda bulunan yetkili temsilciler işbu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

**TELEVİZYON PROGRAMLARININ KORUNMASINA
DAİR AVRUPA SÖZLEŞMESİ PROTOKOLÜNE EK YENİ PROTOKOL
(Strasbourg, 21 Mart 1983)**

Onay Kararı: 84/8722 - 6 Kasım 1984
RG. 16 Kasım 1984 - 18577

Mevcut Ek Protokolü imzalayan Konsey üyesi Devletler;

22 Ocak 1965 tarihli Protokol ve 14 Ocak 1974 tarihli Ek Protokol ile değiştirilmiş 22 Haziran 1960 tarihli TV programlarının korunmasına ilişkin Avrupa

Sözleşmesine dayanarak - bundan böyle Sözleşme diye anılacaktır;

Söz konusu 14 Ocak 1974 tarihli Ek Protokol ile Sözleşmenin 13. maddesinin 2. paragrafında öngörülen tarih uzatıldığı için;

26 Ekim 1961'de Roma'da imzalanan Yorumcu ve İcracı Sanatçıların, Plak Yapımcıları ve Radyo Kuruluşlarının Korun-

masına İlişkin Uluslararası Konvansiyona henüz taraf olmamış Devletlerin yararına bu tarihin yeniden uzatılmasının uygunluğu gözönünde bulundurularak;

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır;

Madde 1

Son olarak 14 Ocak 1974 tarihli Ek Protokolün 1. maddesiyle değiştirilmiş Sözleşmenin 13. maddesinin 2. paragrafı şu şekilde düzenlenmiştir:

«2 — Bununla birlikte, 1 Ocak 1990 tarihinden itibaren hiçbir Devlet 26 Ekim 1961'de Roma'da imzalanan Yorumcu ve İcracı Sanatçıların Plak Yapımcıları ve Radyo Kuruluşlarının Korunmasına İlişkin Uluslararası Konvansiyona taraf olmadıkça bu Sözleşmeye taraf olamaz veya taraflılığını sürdüremez.»

Madde 2

1. Mevcut Ek Protokol Sözleşmeye katılan veya imzalayan Konsey üyesi Devletlerin imzasına açıktır. Üye Devletler:

a) Onay, kabul veya katılmak kaydı olmaksızın veya;

b) Onay, kabul veya katılma kaydı ile onaylama, kabul ve katılma belgelerini imzalayarak;

mevcut Ek Protokole Taraf olabilirler.

2. Sözleşmeyi onaylayan ve Konsey üyesi olmayan ülkeler Ek Protokole katılabilirler.

3. Katılma belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğine tevdi olunur.

Madde 3

Mevcut Ek Protokol Sözleşmeye Taraf tüm Devletlerin 2. maddeni hükümlerine uygun olarak Ek Protokole taraf olduğu tarihi takip eden ilk ayın başında yürürlüğe girer.

Madde 4

Ek Protokolün yürürlüğe girdiği tarihten itibaren hiçbir Devlet Ek Protokole Taraf olmadan Sözleşmeye Taraf olamaz.

Madde 5

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri,

a) Ek Protokolü imzalayan tarafları;

b) Katılma, onaylama veya kabul belgelerinin tevdiini;

c) 3. maddeye uygun olarak bu Ek Protokolün yürürlüğe giriş tarihini;

Konsey üyesi Devletlere Sözleşmeye katılan Devletlere ve Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilâtı Genel Müdürüne bildirir.

Yetkili imza sahipleri usulüne uygun şekilde bu Ek Protokolü imzalamışlardır.

21 Mart 1983 tarihinde, Strasbourg'da, Avrupa Konseyi arşivlerinde saklanacak tek bir nüsha halinde her iki metnin de geçerli olmak üzere, Fransızca ve İngilizce dillerinde düzenlenmiştir. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Konsey üyelerine, Sözleşmeye katılmaya davet edilen Devletlere ve Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilâtı Genel Müdürüne tasdikli bir kopyasını gönderecektir.

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI KANUNUNUN BİR MADDESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUN

No: 3236 - 5 Kasım 1985

RG. 9 Kasım 1985 - 18923

MADDE 1. — 625 sayılı Kanunun 3035 sayılı Kanunla değişik 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 5. — Yalnız yabancı uyruklu öğrencilerin devam edebileceği milletlerarası öğretim kurumu (Yükseköğretim hariç); yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişiler tarafından, doğrudan veya Türk vatandaşlarıyla ortaklık yolu ile, 6224 sayılı

Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu çerçevesinde, Bakanlar Kurulunun izni ile açılabilir. Türk vatandaşları ve tüzelkişiler de kendi adlarına aynı maksatla milletlerarası mahiyette öğretim kurumu açabilirler.

Bu öğretim kurumlarında Türk Devletinin güvenliğine ve menfaatlerine aykırı ve Türk milleti ve milli değerleri aleyhinde eğitim ve öğretim yapılamaz.

Bu öğretim kurumlarının, müfredat programları, Türk Devletinin millî güven-

liğine ve menfaatlerine aykırı olmamak kaydıyla kurum idaresince hazırlanarak Bakanlığın onayına sunulur.

Bu hususta Bakanlığın denetim hakkı saklıdır.

Bu okullarda idare, eğitim - öğretim faaliyetleri, öğrenci, öğretmen ücretleri

ve diğer hususlarla ilgili işlemler kurum idaresince hazırlanan esaslara göre yürütülür.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞININ İDARİ VE ADLİ GÖREVLERİNE İLİŞKİN TÜZÜK

No: 85/9709 - 16 Temmuz 1985.
RG. 7 Ağustos 1985 - 18835.

BİRİNCİ BÖLÜM

Kapsam ve İdari Görevler

Kapsam:

Madde 1 — Sahil Güvenlik Komutanlığının görevlerinden hangilerinin idari, hangilerinin adli olduğu bu Tüzükte gösterilmiştir.

Liman sınırları içindeki ve dışındaki idari görevler:

Madde 2 — Sahil Güvenlik Komutanlığının liman sınırları içinde ve dışındaki idari görevleri aşağıda gösterilmiştir.

A — 1) Kaçakçılığın önlenmesi amacıyla deniz araçlarını izlemek,

2) Kaçak eşya, silah, mühimmat, patlayıcı ve uyuşturucu madde bulunduğu kuşku edilen deniz araçlarında veya araçlardaki deniz sandıklarında arama yapmak,

3) Deniz araçlarına yanaşıp yük ve belgelerini incelemek.

4) Gümrük idaresi bulunmayan kıyılara izinsiz yanaşan veya karayla yahut diğer deniz araçlarıyla ilişki kuran deniz araçlarında arama yapmak, yük ve belgelerini incelemek.

5) Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanununun ek 1 inci maddesi hükmüne göre kurulan emniyet bölgelerinde, bu bölgelerden veya bu bölgelere yapılan deniz taşımalarında, kabotaj ve yük beyannamelerini incelemek ve sözü edilen maddeye göre çıkarılan Bakanlar Kurulu kararı hükümlerine uyulup uyulmadığını denetlemek,

B) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununa ve yönetmeliklerine aykırı

eylemleri izlemek, önlemek, ilgililere bildirmek,

C — 1) Birinci derecede deniz askerî yasak bölgelerine sığınan deniz araçlarının durumu, sığınma nedenleriyle birlikte yetkili komutanlığa veya yerel mülkiye amirliğine bildirip bildirmediğini, uluslararası işaretleri gösterip göstermediğini incelemek ve yetkili komutanlığa veya yerel mülkiye amirliğine bildirmek, kalmasına izin verilmeyen aracın yasak bölgeyi en kısa sürede terketmesini sağlamak, savunma tesislerine ve güvenliğine zarar verebilecek eylemlerine karşı önlemler almak ve bu konularda yerel mülkiye amirliğiyle işbirliği yapmak,

2) Kötü hava koşulları veya arıza yüzünden uluslararası işaretler göstererek ikinci derecede deniz askerî yasak bölgelerine sığınan yabancı bandıralı deniz araçlarını izlemek, durumu yetkili komutanlığa veya yerel mülkiye amirliğine bildirmek, hava koşulları düzeldiğinde veya arıza giderildiğinde, bölgeyi terkedişlerini, gerekli görülen hallerde, aracın bölge dışında uygun bir barınma yerine çektilmesini izlemek ve bu konularda yerel mülkiye amirliğiyle işbirliği yapmak,

3) Birinci ve ikinci derece deniz askerî yasak bölgelerinde dürbünle gözetleme yapılması, görevli olmayan kimselerce bölgenin fotoğrafının ve filminin çekilmesi, harita ve krokisinin yapılması, not alınması veya harita uygulaması gibi eylemleri, bölgenin savunma ve güvenlik önlemlerini aksatacak, bozacak, ve açıklayacak aygıtların kullanılmasını önlemek,

4) Birinci ve ikinci derece deniz askerî yasak bölgelerine girme yasağına ve ikinci derece deniz askerî yasak bölgesin-

deki turistik yerlere yabancı uyruklu kişilere ait deniz araçlarının girip çıkmalarına ilişkin yönetmelik hükümlerine aykırı eylemleri izlemek, önlemek.

Liman sınırları dışındaki idari görevler:

Madde 3 — Sahil Güvenlik Komutanlığının liman sınırları dışındaki idari görevleri aşağıda gösterilmiştir.

A — Türkiye kıyılarında ve karasularında yabancı bandıralı gemilerin bir noktadan bir noktaya deniz taşımacılığı ve deniz işleri, yabancı uyrukluların kaptanlık, çarkçılık, kâtiplik, tayfalık ve deniz işçiliği yapıp yapmadıklarını izlemek, yapmalarını önlemek,

B — Türkiye kıyılarında ve karasularında yabancı ve Türk bandıralı gemilerin telsizlerinin ve bunların kullanımının Telsiz Kanununa ve uluslararası sözleşmelere uygun olup olmadığını izlemek, gerektiğinde ruhsatlarının iptali için durumu Ulaştırma Bakanlığına bildirmek,

C — Türkiye kıyılarında ve karasularında seyreden deniz araçlarının yolculuğa izin, yola elverişlilik ve tonilato belgelerini, taşınan yolcu sayısının yola elverişlilik belgesindeki kayıtlara uygun olup olmadığını, bordalarında yükleme markası bulunup bulunmadığını, yükleme çizgilerinde gösterilen veya yönetmeliğinde öngörülenden çok yük taşınıp taşınmadığını, tehlikeli eşyanın taşınmasına ilişkin kuralara uyulup uyulmadığını, denizde çatışmayı önlemek için bulundurulması gerekli fener ve işaretlerin bulundurulup bulundurulmadığını denetlemek, çatışmalarda ve başka gemilerden imdat işareti alındığında tehlikede bulunanların yardımına gitme zorunluluğuna uyulmasını sağlamak, gerektiğinde bu durumları ilgili makamlara bildirmek,

D — Limanlara gelen gemilerin sıhhat patentalarını denetlemek, kaza, fırtına ve olağanüstü haller nedeniyle bir limana sığınmak zorunda kalan gemilerin limandan hareketlerinde vize alıp almadıklarını izlemek, gerektiğinde, ilgili makamlara bildirmek.

E — Deniz araçlarıyla yapılan hayvan taşımalarında menşe şahadetnamesi ve veteriner sağlık raporu bulunup bulunmadığını incelemek, bu araçlarda bulaşıcı ve

salgın hayvan hastalığı veya nedeni bilinmeyen hayvan ölümü görüldüğünde veya haber alındığında yerel mülkiye amirliğine veya hükümet veteriner hekimine ve zorunlu hallerde en kolay haberleşilebilecek mülkiye amirliğine haber vermek,

F — İthal edilen bitkilerin sağlık sertifikalarını ve menşe şahadetnamelerini, ihraç edilen bitkilerin ihraç izinlerini denetlemek, ithal edilecek veya transit geçecek bitkileri, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığınca belirlenen hastalıklı, zararlı ve ülkeye girmesi ve transit geçmesi yasak bitkiler listesine göre incelemek ve gerekli hallerde yerel zirai mücadele ve zirai karantina örgütüne haber vermek,

G — Su ürünleri istihsalinde kullanılan gemilerin ve gemilerdeki balıkçı personelinin ruhsatlarını denetlemek, patlayıcı ve zararlı maddeler kullanma, trolle su ürünleri istihsalı, zaman, mevsim, cins, ağırlık ve büyüklük itibariyle su ürünleri istihsalı, yabancıların su ürünleri istihsalı yasaklarına uyulup uyulmadığını ve istihsal araçlarının öngörülen nitelikleri taşıyıp taşımadıklarını, su ürünleri nesillerinin devamını engelleyecek girişimleri ve tüple dalışları izlemek, önlemek ve gerektiğinde ilgili kuruluşlara bildirmek,

H — Pasaport Kanununa aykırı eylemleri önlemek,

İ — Yabancıların Türkiye'de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanuna aykırı eylemleri izlemek, önlemek,

J — Gemilerin;

1) Limandan ayrılmadan önce sağlık işlemlerini yaptırıp yaptırmadıklarını,

2) İthalat yapıp yapmadıklarını,

3) Bulaşık oldukları halde koruma yerinden hareket etmeden önce, temiz pratika alıp almadıklarını,

4) Gerektiği halde gündüzleri ön direğe sarı karantina bayrağı çekip çekmediklerini, geceleri üstte kırmızı, altta beyaz fener bulundurup bulundurmadıklarını,

5) Türk limanları arasında çalışan ve 250 tona kadar olanlarının gemi sağlık cüzdanlarının bulunup bulunmadığını,

denetlemek, gerektiğinde yetkili makamlara bildirmek,

K — Yabancı limanlardan gelen veya bu limanlara gitmek üzere Türk karasuları dışına çıkan yatların sınır kapılarından

giriş ve çıkış yapıp yapmadıklarını, yabancı bayraklı veya yabancıların kullandıkları yatların evrakında gösterilen güzergâh üzerinde seyredip etmediklerini, bu güzergâh üzerinde gümrük idaresi bulunmayan yerlere gezi amacıyla yanaşmalarında veya demirlemelerinde, bu yerler hakkında başka yasakların bulunup bulunmadığını, yabancı bayraklı yatların Türkiye'de kalma sürelerine uyup uymadıklarını, Türk ve yabancı uyruklu kişilere gezi, spor ve eğlence amacıyla kiraya verilen Türk Bayraklı yatların ticarî amaçla kullanılıp kullanılmadığını denetlemek, gerektiğinde yetkili makamlara bildirmek,

L — 1) Seyir ve Hidrografi Hizmetleri Kanunu gereğince, Seyir ve Hidrografi Dairesi Başkanlığınca yayınlanan bildiri-
lere.

2) Liman Başkanlığından izin alınmadıkça kara sularında dalgıçlık yapılamayacağı yolundaki Limanlar Kanunu hükmüne,

3) Türk Bayrağı Kanunu ve Tüzüğüyle Türk Ticaret Kanununun Türk Bayrağını çekme hakkı ve yükümlülüğüne ilişkin hükümlerine

aykırı eylemleri izlemek, önlemek,

M — Çevre Kanununda öngörülen kirletme yasağına aykırı eylemleri izlemek ve önlemek, Yasanın 22 nci maddesinde belirlenen cezayı kesmek ve mal memurluğuna yatırmak,

N — Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununda belirtilen konulara ilişkin uluslararası anlaşmalar hükümlerine aykırı eylemleri izlemek, önlemek,

Ö — Deniz ve kıyılarda gördükleri başıboş mayın, patlayıcı madde ve şüpheli cisimleri ve bunların gidiş yönlerini en kısa zamanda en yakın deniz birliğine veya bölge liman ve deniz işleri müdürlüğüne yahut liman başkanlığına bildirmek, ilgililerin işe el koymalarına kadar gerekli koruma önlemlerini almak,

P — Deniz seyir yardımcılarının çalışma durumlarını, yetkili kuruluşlarca konulan deniz işaretlerinin sürekliliğini Seyir ve Hidrografi Dairesi Başkanlığı bildirilerine dayanarak izlemek, denetlemek,

görülen aksaklık ve eksiklikleri ilgililere bildirmek,

R — Türkiye kıyı ve karasularıyla Uluslararası Sularda Uluslararası Deniz Arama ve Kurtarma Sözleşmesinin öngördüğü arama ve kurtarma görevlerini yürütmek, denizde tehlikeli duruma düşen kimselere yardım etmek, tehlike işareti alındığında yardıma koşmak, yetkili makamlara durumu iletmek gerektiğinde ulusal ve yabancı kurtarma kuruluşlarıyla işbirliği yapmak,

S — Türkiye karasularına giren mültecileri, silah, savaş araç ve gereçlerinden arındırmak ve bu mültecilerle yanlarındaki silah, savaş araç ve gereçlerini ilgililere teslim etmek.

İKİNCİ BÖLÜM

Komutanlığın Adli Görevleri ve Çeşitli Hükümler

Madde 4 — Sahil Güvenlik Komutanlığının adli görevleri şunlardır:

A — Bu Tüzüğün 2 nci ve 3 üncü maddelerinde belirtilen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında yasalarda suç sayılan eylemlere rastlanması halinde bunlarla ilgili olarak, tutanak tutmak, delilleri saptamak, toplamak ve saklamak, sanıkları gözaltına almak, sanıkları ve suç araçlarını yetkili makamlara teslim etmek, suçun denizde başlayıp karada devam etmesi ya da suçluların karaya geçmesi hallerinde, yetkili güvenlik kuvveti olaya el koyuncaya kadar, suç delillerinin kaybolmasını ve suçluların kaçmasını önlemek amacıyla karada da bu yetkileri kullanmak ve bu durumu en kısa sürede yerel mülkiye amirliğine bildirmek;

B — Yetki alanları içnide, genel güvenlik kuvvetlerince kovuşturulması gereken suça denizde devam etmesi hallerinde, suçun kovuşturulmasında ve suçluların yakalanmasında diğer güvenlik kuvvetlerine yardım etmek, gerektiğinde bu suçlara el koymak, suçluları yakalayıp yetkili makamlara teslim etmek.

Sanıklarla suç araçlarının teslimi.

Madde 5 — Denizde yakalanan sanık-

ların ve suç araçlarının teslim edileceği makam, en yakın kıyıdaki il veya ilçe merkezi Cumhuriyet savcılığıdır.

Diğer güvenlik kuvvetlerinin görevleri

Madde 6 — Hazırlık soruşturması ve yargılama sırasında güvenlik kuvvetlerince karada yapılacak işler, polis veya jandarma tarafından yürütülür.

Yürürlük

Madde 7 — 9/7/1982 günlü ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun 22 nci maddesine dayanılarak hazırlanmış ve Danıştay'ca incelenmiş olan bu Tüzük hükümleri, Resmî Gazete'de yayımı gününde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 8 — Bu Tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

M H B 1985 YILI DİZİNİ

	Sayı	Sayfa
Aslan GÜNDÜZ, The Position of Foreign States Before Turkish Courts	1	1
Ümit HERGÜNER, International Center for Settlement of Investment Disputes: Its Establishment and Jurisdictional Capacity	1	9
Natalino RONZITTI, Demilitarization and Neutralization in the Mediterranean	2	101
Hüseyin SADROLEŞRAFI, İran'da Vatandaşlık Hukukunun Gelişimi	1	23
Mehmet Semih GEMALMAZ, Avrupa Konseyi Ölüm Cezasının Kaldırılmasına İlişkin 6 No.lu Protokolün Düşündürdükleri	2	117
Güllören TEKİNALP, Akdi İlişkide Uygulanacak Hukuk (MÖHUK m. 24) ve Zımnî Hukuk Seçimi	1	28
TARTIŞMALAR		
Nafakaya Uygulanacak Hukuka İlişkin Sorunlar	1	33
Anayasa Mahkemesi'nin 13 Haziran 1985 Tarihli Kararına İlişkin Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Araştırma ve Uygulama Merkezi'nce, 26 Kasım 1985 Tarihinde Düzenlenen Tartışmalı Toplantı	2	123
KARARLAR		
<i>Karar İncelemeleri</i>		
Vedat Raşit SEVİÇ, Bazı Yabancıların Karşılıklılık Aranmaksızın Taşınmaz Edinmesini Sağlayan Kanunun İptali Hakkında Anayasa Mahkemesi Kararının Düşündürdükleri	2	141
Nihal ULUOCAK, İsviçre Federal Mahkemesi'nin Yabancıların Boşanma Davalarındaki Uygulaması	1	41
Şeref ÜNAL, Bir Alman Mahkemesinin İki Türk Vatandaşı Hakkındaki Boşanma Kararı	2	144
<i>Karar Metinleri</i>		
Boşanma İlâmının Tanınması - Rıza Boşanma	1	61
İranlı Karı - Kocanın Boşanması	1	62
Milletlerarası Yetki	2	169
Uçak Kaçırma	1	59
Uluslararası Taşımacılık - Varşova Sözleşmesi (1929)	1	57
Yabancı Boşanma Kararının Tanınması	1	63
Yabancı Mahkeme Kararı - Kesin Hüküm	1	55
Yabancı Mahkeme Kararının Tanınması ve İcrası	2	167
Yabancı Mahkeme Kararının Tenfizi	1	55
Yabancı Unsur Taşıyan Sözleşme - Tazminat	1	48
Yabancıların Taşınmaz Mal Edinmesi Hakkında Anayasa Mahkemesi Kararı	2	148
Yunan Vatandaşının Düzenlediği Vasiyetnamenin Tenfizi	1	54

HABERLER

- Milletlerarası Suçlulukla Mücadele (XIII. Milletlerarası Ceza Hukuku Kongresi) (Çeviren: Doç. Dr. Feridun YENİSEY) 2 171

KİTAP İNCELEMELERİ

- INTERNATIONALES PRIVATRECHT — INTERNATIONALES WIRTSCHAFTSRECHT. Referate eines Symposiums der Alexander von Humboldt - Stiftung vom 26. bis 30. September 1983 in Ludwigsburg. Herausgegeben von Wolfgang Holl und Ulrich Klinke, Carl Heymanns Verlag KG. Köln, Berlin, Bonn, München, 1985. (Prof. Dr. Ergin NOMER) 2 175

- PRIVATE INTERNATIONAL LAW — INTERNATIONAL ECONOMIC LAW. Refers to a Symposium held by the Alexander von Humboldt Foundation in Ludwigsburg from the 26th to the 30th of September 1983. Published by Wolfgang Holl and Ulrich Klinke. Carl Heymanns Publishers KG: Köln, Berlin, Bonn, München, 1985.

(Prof. Dr. Ergin NOMER) 2 176

- Aslan GÜNDÜZ, Limni Adası'nın Hukukî Statüsü Üzerinde Türk - Yunan Uyuşmazlığı, Otağ Yayınları, İstanbul, Ekim 1985.

(Prof. Dr. Ergin NOMER) 2 177

SEÇİLMİŞ MAKALELER BİBLİYOGRAFYASI

- Milletlerarası Hukuk 1 65
Milletlerarası Hukuk 2 178
Milletlerarası Özel Hukuk 1 69
Milletlerarası Özel Hukuk 2 181

MEVZUAT

- Uluslararası Anlaşmalar 1 71
Uluslararası Anlaşmalar 2 184
Kanun, Kararname, Tüzük, Yönetmelik vd. 1 75
Kanun, Kararname, Tüzük, Yönetmelik vd. 2 187

METİNLER

- Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi (La Haye, 5 Ekim 1961) 1 81
— Çok Dilde Nüfus Kayıt Örnekleri Verilmesine İlişkin Sözleşme (Viyana, 8 Eylül 1976) 1 85
— Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi (New York, 18 Aralık 1979) 2 193
— Televizyon Programlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi Protokolüne Ek Yeni Protokol 2 200
— Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Emlâk ve Emlâk Haklarına Dair Sözleşme (Bağdat, 3 Mayıs 1984) 1 83
— 5682 Sayılı Pasaport Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna İki Ek Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun (3073 - 7 Kasım 1984) 1 88
— 5.5.1972 Tarihli ve 1587 Sayılı Nüfus Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Madde ve Fıkralar Eklenmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun (3080 - 15 Kasım 1984) 1 91
— Özel Öğretim Kurumları Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun (3236 - 5 Kasım 1985) 2 201

— Sahil Güvenlik Komutanlığının İdarî ve Adlî Görevlerine İlişkin
Tüzük

2 202

MHB 1985 YILI DİZİNİ

MİLLETLERARASI HUKUK VE MİLLETLERARASI MÜNASEBETLER
ARAŞTIRMA MERKEZİ'NİN YAYINLARI

2 205

MİLLETLERARASI HUKUK VE MİLLETLERARASI
MÜNASEBETLER ARAŞTIRMA MERKEZİNİN YAYINLARI

PUBLICATIONS OF THE RESEARCH CENTER OF INTERNATIONAL LAW AND
INTERNATIONAL RELATIONS

- RÜSTOW, Alexander, *Ham Maddelerin Milletlerarası Dağıtımı* (International Distribution of the Raw Materials), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 1, İstanbul 1945, 72, s.
- POLITIS, N(icolas), *Milletlerarası Ahlâk* (International Morale), (Çeviren: Ahmed Reşid Turnagil), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Tercüme Serisi: No. 1, İstanbul 1945, 127 s. (*Kitabın sonunda, yazarın kısa yaşam öyküsüne yer verilmiştir.*)
- BİLSEL, (Mehmet) Cemil, *Birleşmiş Milletler San Fransisco Çalışmaları* (United Nations San Fransisco Conference), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No: 2, İstanbul 1946, XII+297 s.
- ANZILOTTI, Dionisio, *Devletler Hukuku* -Birinci Cilt- (Giriş-Genel Teoriler), (Üçüncü İtalyanca basıdan çeviren: (Sahir Erman) (The Law of Nations, vol. I. Indroduction/General Theories- 3rd ed.), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Tercüme Serisi: No. 2, İstanbul 1946, 387 s.
- SMITH, Herbert Arthur, *The Changing Law of Nations*, Publications of the Turkish Institute of International Law, No. 3, University of İstanbul, İstanbul 1947, pp. 60.
Devletler Hukuku Değişme Yolunda (Çevirenler: Dr. Rabi Koral ve Orhan Nasuhioğlu), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 3, İstanbul 1947, 64 s.
- BRIGGS, Herbert W. *The Progressive Development of International Law*, University of İstanbul, Publications of the Turkish Institute of International Law, No. 4, İstanbul, 1947, pp. 46.
Devletler Hukukunun Tedrici İnkişafı, (Çevirenler: Dr. Rabi Koral ve Orhan Nasuhioğlu), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 4, İstanbul 1947, 48 s.
- POLITIS, Nicolas, *Tarafsızlık ve Barış*, (Neutrality and Peace), (Çeviren: Ahmed Reşid Turnagil), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, No. 6, İstanbul 1947, 148 s. (*Kitabın sonunda, çeviren tarafından kaleme alınmış olan, sekiz sayfalık bir ek bulunmaktadır.*)
- MAURY, Jacques, *Sur Quelques Questions de Droit International Privé*, Université d'Istanbul, Publication de l'Institut Turc de Droit International, No. 5, İstanbul 1948, 66 p.
Devletler Hususî Hukukuna Ait Bazı Meseleler, (Çevirenler: Doç. Dr. Rabi Koral ve Rahmi Çobanoğlu), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 5, İstanbul 1948, 72 s.
- WILSON, Robert R., *International Law in Treaties*, University of İstanbul, Publications of the Turkish Institute of International Law, No. 5, İstanbul 1949, pp. 46.
Andlaşmalarda Devletler Umumî Hukuku, (Çevirenler: Doç. Dr. Rabi Koral ve Orhan Nasuhioğlu), İ.Ü. Dev-

letler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 5, İstanbul 1949, 48 s.

BİLSEL, (Mehmet) Cemil, *Milletlerarası Hava Hukuku* (International Air Law), İ.Ü. Devletler Hukuk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 6, İstanbul, 1948, XV+462 s.

WILSON, Robert R., *The United Nations and Organization of American States*, University of Istanbul, Publications of the Turkish Institute of International Law, İstanbul 1952, pp. 118.

Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ve Amerika Devletleri Teşkilâtı, (Çeviren: İskender Taner), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, İstanbul 1952, 111 s.

AVRUPA EKONOMİK TOPLULUĞU

—Çeşitli Hukukî Sorunlar üzerine Konferanslar— (European Economic Community-Lectures on Various Legal Problems) İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 9, İstanbul 1973, VII+184 s.

SARICA, Murat, TEZİÇ, Erdoğan ve ESKİYURT, Özer, *Kıbrıs Sorunu* (Cyprus Dispute), İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 10, İstanbul 1975, X+475 s.

MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUK VE MİLLETLERARASI USUL HUKUKU KANUNU ÖNTASARI SEMPOZYUMU —22/24 Kasım 1976— (The Symposium on the Draft Act of Private International Law and International Procedure - November 22/24, 1976). İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 11, İstanbul 1978, VII+294, s.

LOZAN'IN 50. YILINA ARMAĞAN (STUDIES IN COMMEMORATION OF THE LAUSANNE PEACE TREATY ON ITS 50th ANNIVERSARY), İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 12, İstanbul 1978, XII+280 s.

HIFZI TİMUR'UN ANISINA ARMAĞAN, (IN MEMORIAM HIFZI

TİMUR) İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 13, İstanbul 1979, XXIII+1087 s.

SON GELİŞMELER KARŞISINDA HUKUKİ AÇIDAN VİZE SORUNU, -Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü'nün Hazırladığı RAPOR ve TARTIŞMA (23 Ocak 1981)- (THE VISA PROBLEM, UNDER THE RECENT ISSUES AND FROM THE LEGAL POINT OF VIEW - Report prepared by the Institute of International Law and International Relations and Debate, January 23, 1981). İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 14, İstanbul 1981, XI+92 s.

AET'NİN GÜMRÜK SINIRLARI VE EGE SORUNU, —Prof. Dr. Sevin Toluner tarafından hazırlanan Rapor ve Tartışmalar / 27 Kasım 1981— (CUSTOMS TERRITORY OF E.E.C. AND AEGEAN DISPUTE-Report prepared by Prof. Dr. Sevin Toluner and Debate-November 27, 1981), İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 15, İstanbul, 1982, 73 s.

NOMER, Ergin ve ESKİYURT, Özer, *Avrupa Sözleşmeleri* -Cilt II- (European Conventions-Vol. II). İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları: No: 16, İstanbul 1982, 402 s. (Ayrıca bkz. Aynı yazarlar, *Avrupa Sözleşmeleri* İ.Ü. Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1975, IX+800 s.).

KIBRIS TÜRK FEDERE DEVLETİNİN MİLLETLERARASI HUKUKA İLİŞKİN BAZI SORUNLARI -Sempozyum- (6-7 Mayıs 1982) (Some Problems of Turkish Federated State of Cyprus concerning International Law - Symposium - May 6/7, 1982), İ.Ü. Hukuk Fakültesi Yayınları İstanbul 1983, VIII+196 s. (Sempozyum, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Araştırma Merkezi'nce düzenlenmiştir.).